

## OBSAH.

- Svobodníci do válek husitských:* Nejstarší roztrídění obyvatelstva str. 1.  
Výměr a název svobodnictva 4. Přibývání a ubývání svobodníků 7.
- Svobodníci od husitských válek* str. 9. Svobodník nebo svobodství? 10.  
Noví členové 11. Koupě svobodného majetku 13.
- Změny v sociálním a právním postavení svobodníků* str. 14. Úsili šlechty o svobodství 15; příkázanost 16. Svobodníci v poddanství 16; královská jejich ochrana 17. Svobodství darována králem 18. Svobodníci domáhají se nepostupitelnosti 20.
- Nápravníci* str. 22. Vznik a obsah nápravnického poměru 23. Přechod nápravníků mezi svobodníky 25. Úpadek nápravnictva 27.
- Dvořáci* str. 28. Vznik dvořáků 29. Splývání se svobodníky 30.
- Chodové a Králováci* str. 31.
- Svobodní rychtáři* str. 32. Práva a povinnosti 32. Rychtáři na královských statech 33.
- Statistika svobodníků* str. 34. Registra svobodnická v 16. století 35. Nedostatečnost register 36. Seznam z r. 1603 str. 38. Registra z r. 1615 str. 39. Veliký soupis od r. 1550 vedený 39. Srovnání seznamů z r. 1550, 1603 a 1615 str. 40. Svobodníků dle soupisů ubývalo 41. Poslední statistický údaj z poč. 17. století 45.
- Příslušnost soudní a správní* str. 46.
- Příslušnost před soudy ve vlastních věcech* str. 46. Základem příslušnosti jest držba svobodného statku 46. Svobodství patřilo pod soud zemský 48. Komorní soud příslušný pro osoby svobodníků a nápravníků 50.
- Přípustnost svobodníků před soudy v cizích záležitostech* str. 51. Vy-  
lučování svobodníků nemělo zákonného podkladu 52.
- Příslušnost správní* str. 53. Svobodníci pod úřady zemskými a krajskými 54. Vliv komorý české 55. Komora soustřeďuje všechnu moc nad svobodníky 56. Obecní a krajové sdružení svobodníků nevyvinuto 58.
- Právo zemských desk* str. 60. Dědění svobodství 60. Odúmrtí králova 61. Volnost scizovati statky 61. Oprávněnost vkládati svobodství do desk 62. Relace královské 63. Původ relací 64. Snahy o jejich odstranění v 15. stol. 65. Požár desk a napravení vkladů 67. Koupě svobodství v 16. stol. obmezovány 68. Úsili stavů o zrušení relací a dočasný jeho úspěch 70. Konečné vítězství koruny v otázce relací 72.

## VI

*Vznik svobodnických knih* str. 74. Kdy založeny knihy svobodnické 75.

*Jiná práva* str. 77.

*Právo míti poddané* str. 77.

*Právo honby, čižby a rybolovu* str. 78. Časté zákazy myslivosti málo platny 79.

*Právo páliť uhlí* str. 80.

*Právo krčenné a varné* str. 80.

*Svobodné mlýny* str. 81.

*Povinnost berňová* str. 82. Berně zemská a její vybírání 82. Dědinníci přispívali k berním 84. Pomoc turecká 85. Přiznací listy 86, registra fassí 87. Rozličné druhy berní 88. Soupisy svobodnictva 90. Nedoplatky berní 90.

*Povinnost naturálních služeb zemských* str. 92. Dědinníci sloužili vojensky i potahy 93. Snaha o zachování svobodnických služeb 94. Způsob jejich 95. Svobodníci účastní se vojenské hotovosti 97.

*Závěr* str. 99.

*Příloha I.* str. 100. (Císař Karel IV. vysazuje k svobodnému držení a vlastnictví Henzlinovi řečenému Bader lány u Červené r. 1356).

*Příloha II.* str. 101. (Císař Rudolf Vilémovi z Rožmberka dává 20 dědinníků, nápravníků neb svobodníků k dědičnému držení a volnému s nimi nakládání r. 1579.)

*Příloha III.* str. 102. (Císař Matyáš ujišťuje r. 1612 tři svobodníky v kraji Vltavském, že nemají proti své vůli nikomu býti prodáváni nebo jinak ve správu postupováni, nýbrž mají zůstatí v ochraně krále a komory české.)

*Příloha IV.* str. 104. (O výsadním dvoře Mirotickém ve vsi Břilicích a Dvořákovském ve vsi Branné na panství Třeboňském r. 1611.)

*Příloha V.* str. 104. (Dědinníci v přiznacích registrech k dani a berni v kraji Bechyňském r. 1523.)

*Příloha VI.* str. 109. (Císař Maximilian r. 1571 a císař Matyáš r. 1617 nařizují královskému prokuratorovi, aby ujímal se svobodníků, a kdyby někdo z vyšších stavů ujal statek svobodnický, že má z něho konati svobodnické povinnosti.)

*Příloha VII.* str. 110. (Soupis svobodnictva z r. 1550.)

*Rejstřík jmen osobních a místních* str. 142.

*Rejstřík věcný* str. 147.

---